

Egidius (Gielis) van der Zande

Egidius van der Zande werd op 29 juni 1840 in Leeuwen geboren. Zijn vader Jacobus, bakker en molenaar, had in 5 jaar eerder de standerdmolen aan de Molenstraat gekocht. Zijn moeder, Anna van de Koolwijk, was net als zijn vader geboren in Maasbommel. Het gezin Van der Zande had 9 kinderen waarvan er 3 al jong overleden zijn. Op 25 mei 1842, Gielis is nog geen twee jaar oud, komt zijn moeder te overlijden. Twee dagen daarvoor was er brand geweest in het pas verbouwde molenaarshuis. Anna die twee weken daarvoor bevallen was van een dochter overleed aan de gevolgen van de brand.

Jacobus van der Zande kan niet alleen voor de zes kinderen zorgen. Er wordt een voogd en toezien voogd benoemd: Gradus Roefs en Francis van de Koolwijk. Egidius gaat bij zijn oom Gradus Roefs, getrouwd met Joanna van de Koolwijk, een zuster van Anna, wonen.

Op 26 november 1846 hertrouwt Jacobus van der Zande Arnolda Lagarde, weduwe van Peter van Lent. Nog geen vijf jaar later, op 27 augustus 1851, overlijdt Jacobus. De oudste zoon, Jacobus jr, is dan 17 jaar. Egidius is 11 jaar. Jacobus weet zijn verplichting aan de nationale militie af te kopen door ene Versteeg in zijn plaats te sturen. De broers weten met hulp van knechten de molen draaiende te houden. Van hun stiefmoeder krijgen ze geen hulp. De ooms Gradus Roefs en Francis van de Koolwijk houden een oogje in het zeil.

Op 19 april 1853 krijgen de broers versterking van Hendrikus van Hoorn die daarvoor in Zeeland molenaarsknecht was bij Willem van Dieten. Deze Willem was een oom van de Willem die later in Leeuwen kwam. Waarschijnlijk is zo het eerste contact met de familie Van Dieten ontstaan.

De twee ooms die voogd zijn zorgen nog steeds goed voor de kinderen. Francis van de Koolwijk die getrouwd was met Jacoba Johanna van Gelder had zelf geen kinderen. Maar hij zorgde wel voor de kinderen die Jacoba had uit haar eerste huwelijk met Johannes Jansen van Mook. Francis was bierbrouwer, de Van Mooks waren ook bierbrouwer. Om zijn twee neven een goede toekomst te geven besluit Francis om een nieuwe molen te bouwen. In 1857 staat er aan de Zandstraat op een stuk grond dat Francis kreeg uit de erfenis van zijn oom Willem Belgers, de herbergier, een mooie nieuwe stenen stellingmolen.

Helaas komt Jacobus van der Zande jr op 16 februari 1859 te overlijden. Op zijn overlijdensakte staat dat hij geen beroep heeft. Aan het bedrag van f150 dat hij nog schuldig is aan dokter Deelen in Druten is valt op te maken dat hij al enige tijd ziek was.

Egidius gaat door met het werk aan de molens. Hij is vrijgesteld van militaire dienst omdat zijn broer d.m.v. een vervanger daar al aan voldaan heeft. Diverse knechten, veel Brabanders, verschijnen en vertrekken weer.

Op 12 februari 1867 gebeurt er veel. Egidius trouwt met Francina Johanna Elsen. Ze gaan in het pas gebouwde molenaarshuis wonen dat bij de molen aan de Zandstraat staat. Op dezelfde dag trouwt zijn jongere zus Everdina met de in Zeeland geboren Willem van Dieten. Willem was met zijn 33 jaar een ervaren molenaar. Hij kreeg het vak met de paplepel ingegoten. Zijn vader Steven was molenaar in Heeswijk, zijn grootvader Arnoldus, die in Bergharen was geboren, was ook molenaar in Heeswijk. Willem en Everdina gaan in de Molenstraat bij de oude molen wonen.

Op 14 maart 1868 verkoopt Francis van de Koolwijk de stellingmolen aan zijn neef Egidius en Willem van Dieten. Zij kopen de molen samen voor een bedrag van f10.000. Twee jaar later, op 24 september 1870, worden de bezittingen verdeeld. Omdat Egidius nogal een zwakke gezondheid had; hij was astmatisch en leed aan de gevolgen van polio, ging hij naar de kleine lichtere standermolen en kreeg Willem de grote stenen stellingmolen.

Egidius en Francina krijgen 10 kinderen waaronder een doodgeboren tweeling. Alle zoons treden min of meer in de voetsporen van hun vader. Ze worden molenaar, bakker en graanhandelaar. Ook de dochters zoeken het dicht bij huis. Ze trouwen met een molenaar, bakker of winkelier.

Op 8 juni 1903 is Gielis op 62 jarige leeftijd overleden. Zijn weduwe en kinderen zetten de zaak voort onder de naam 'Weduwe van der Zande'. In september 1915 vragen ze een vergunning aan voor een graanmalerij aan de dijk. Als Francina Elsen op 12 maart 1917 overlijdt, is de oude standermolen al gesloopt. Er wordt voortaan aan de dijk in meelfabriek De Waal gewerkt. Zijn achterkleinkinderen zijn nog steeds actief in de graanhandel.

Gebr. Van der Zande b.v.